

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXV, št. 8-9

Hrastnik, 12. 10. 1994

DAN STEKLA IN SVETLOBE

Steklarstvo in premogovništvo bosta ostala zapisana v zgodovini industrijskega razvoja hrastniške doline. Tisto, kar so nam včasih govorili, »če se ne bomo učili, bomo šli »odnašat« ali po steklarsko »ajntrogat« v glažuto«, je že davno mimo.

V vseh 134 letih je hrastniška Steklarna dosegla, obdržala in presegla meje svojega razvoja. Pravi razcvet pa je prišel prav v času kriznega razhajanja politične in gospodarske preteklosti bivše Jugoslavije. Novo mlado vodstvo je skupaj z zaposlenimi delavci stopilo skupaj in sprejet sanacijski in reorganizacijski program je rodil sadove. Trije programi steklarske proizvodnje

in nova hčerinska podjetja, ki jim botruje Steklarna, so na svetovnem, predvsem pa evropskem trgu, cenjeni in iskani. Seveda želijo pri oblikovanju dodati še nekaj izvirnega in posebnega, kar bo dajalo steklenim izdelkom hrastniške Steklarne pravi čar.

Praznovanje Dneva stekla in svetlobe je bilo letos obeleženo z otvoritvijo proizvodnih prostorov Stepaka, s srečanji z gosti in poslovnimi partnerji in odprtjem razstave steklarskih izdelkov. S sobotno svečanostjo v športni dvorani na Logu, kjer sta zbrane pozdravila glavni direktor Stojan Binder in predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek, ki je v nagovoru poiskal slične poti osamosvajanja naše države in uspešen prodoren nastop delovne-

ga kolektiva hrastniške Steklarne, pa so delavci Steklarne doživeli lep in prijazen dan.

Brez znanja ni prihodnosti in brez izkušenj preteklosti ni bodočnosti. Vse to so združili v proslavi hrastniški steklarji, ki so se spomnili tudi najstarejših upokojencev in lepo, a pretresljivo so izvenele besede najstarejšega živečega 90 letnega gospoda Franca Peitla, ki se je v Steklarni zaposlil kot 10 letni fantič, in vodilnim želel še veliko uspeha.

Tudi okrogla miza o strategiji industrijske razvojne politike do leta 2000, ki so jo steklarji pripravili v steklarskem gradu, skupaj z zasavskimi gospodarstveniki in bančniki, je pokazala, da bo vlada podpirala uspešne izvoznike, jim pomagala tudi s subvencijami in zavarovanji.

IZ VSEBINE

**Dan Stekla in svetlobe
Certifikati
Okrogla miza v gradu
Poslovni utrip
Macef, Frankfurt
Matija Koritnik
Korenine Steklarne
Hrastnik**

Program pogrnjene mize je eden izmed programov, ki jih hrastniška Steklarna ponuja kupcem. In ta program naj bo še bogatejši ob spoznanju, da steklarji pri novih nalogah in poslovnih odločitvah niso sami. Ob pogrjeni mizi jim želimo tudi dobre pogače, saj jo zaslužijo vsi, ki delajo in živijo s hrastniško »glažuto«.

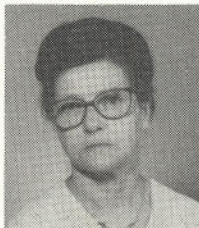
Vojka Povše Krasnik

Predsednik vlade dr. Drnovšek med svojim pogovorom na Dnevu stekla in svetlobe 94.

ODDANI CERTIFIKATI ODRAZ PRIPADNOSTI

Do konca septembra 1994 je bilo oddanih 1140 certifikatov. Ocenjujemo, da je oddan certifikat resničen izraz pripadnosti Steklarni Hrastnik in zato bomo v naslednji številki Steklarja poimensko predstavili vse, ki so se odločili za našo »glažuto«. Vabimo vse tiste, ki še niso oddali certifikata, da to storijo sedaj. Zaposleni lahko oddajo certifikat pri sindikalnem poverjeniku v svoji delovni sredini, upokojence pa bo obiskala predstavništva naše kadrovske službe.

Dora GODICELJ, upokojenka

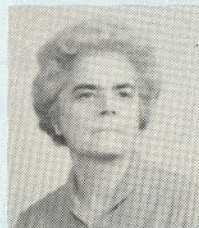
Letos sem se prvič udeležila steklarskega praznika v prenovljeni obliki. Ob tej priliki sem bila tudi prvič v športni dvorani v Hrastniku.

Bilo mi je všeč, čeprav moram reči, da so imela tudi srečanja, ki smo jih imeli včasih v Gorah, poseben čar. Udeležila sem se le proslave, tako da o celotni prireditvi ne morem govoriti. Po pogovorih z drugimi pa ste se imeli zelo prijetno.

Izredno všeč mi je bila scena prireditve, program je bil dober, Bogdan Barovič pa ga je enkratno povezoval. Izredno prisrčni so bili tudi osnovnošolci s svojimi prispevki na temo steklarne. Zadovoljna sem bila tudi s hrano in postrežbo. Lepo je tudi, da ste se posebej spomnili najstarejših upokojencev.

Tudi med aktivnimi delavci ste za priznanje izbrali primerne, menim pa, da je kljub temu steklar tisti, ki izdelek naredi in da bi priznanje moral dobiti tudi kateri izmed njih.

Pohvalna je tudi gesta direktorja, da je na kratko poklepetal z vsakim omizjem v dvorani. Veseli me, da je pod njegovim vodstvom Steklarna splavala iz kriznih časov. Ker mi ni vseeno, kako bo s Steklarno v prihodnje in pod čigavim lastništvom bo, menim, da bi bilo prav, da vsi, ki tako razmišljajo, svoj certifikat vložijo vanjo. Sama sem to brez oklevanja storila že meseca maja.

Pavla JELENC, upokojenka

Program proslave je bil enkraten. Prireditvi je dala še večjo težo in pomen udeležba predsednika vlade dr. Janeza Drnovška, ki je imel zgoščen, kratek in jednat govor. Lepa gesta je, da ste se s priznanji in priložnostnimi darili spomnili tudi nekaterih najstarejših upokojencev.

Tudi zabavni del prireditve mi je bil izredno všeč, ansambel je igral melodije za mlajšo in starejšo generacijo. Le jakost glasbe je bila malo prevelika.

Tudi plesna skupina je izredno popestrila prireditev. Prav tako so mi bile zelo všeč zabavne igre, zlasti »Izbor za pesem Evrovizije«, kjer je povezovalc Bogdan Barovič vsem našel tudi primerna imena, tako da smo se res zabavali in nasmejali. Pohvale vredna je bila postrežba s hrano in pijačo. Tdu cene so bile zmerne. Kot upokojenka sem bila izredno vesela tudi vseh stikov z bivšimi sodelavci, nekateri so že upokojeni, drugi še delajo. Takšni stiki nam, ki smo že izven nekdanje delovne sredine, veliko pomenijo.

Skratka počutila sem se odlično in ostala na zabavi, dokler so igrali. Kljub temu da sem poleg dobrih vtisov s proslave odnesla tudi prehlad, se že sedaj veselim povabila za naš praznik v prihodnjem letu.

STEKLARNA

Stara si že mnogo let.

Tako so nas učili.

Enkrat smo trepetali vsi,

Ko v ognju si ječala.

Lahko bi pogorela vsa,

A nisi se predala,

Rane so skelele te,

Naša srca so jokala,

A še močnejša si postala.

Hrastniški si ti ponos,

Radi te imamo.

A ljubezen vračaš tudi ti,

Saj kruha mnogim daješ.

Ti praznik danes svoj imaš,

Najboljše ti želimo.

In nič naj ne ustavi te,

Ko napredku boš sledila.

Nuša Erman 5.a

Milan CRNKOVIČ, samostojni komercialist

Vtis iz celotne prireditve je le pozitiven. Zelo mi je bila všeč scena prireditve. Udeležba je bila kar solidna, zlasti upokojencev je bilo veliko.

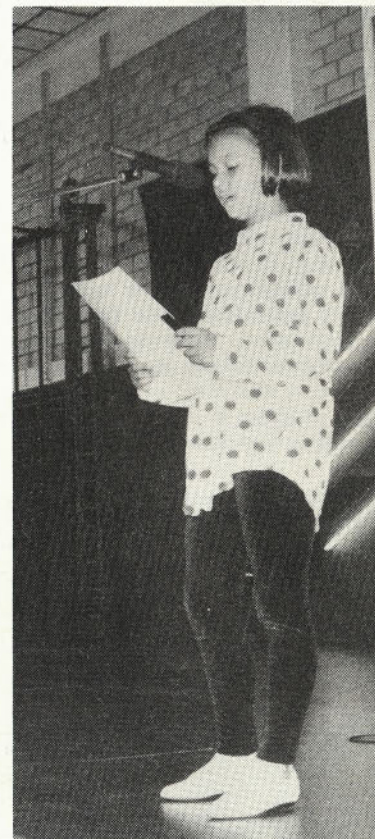
Zelo bi se moral potruditi, da bi se spomnil kaj takšnega, kar mi ni ugajalo. V uradnem delu mi je bila najbolj všeč počastitev najstarejših upokojencev, v neuradnem pa nastop prijetnih deklet in fanta plesne skupine iz Maribora. Pohvaliti moram tudi ansambel, ki nas je ves večer zabaval

in ustvaril prijetno vzdušje za mlade in starejše. Udeležil sem se že veliko podobnih prireditev in moram reči, da je bila ta ena najboljših.

Viktor ŽAGAR, strojnik

Tradicija steklarskega praznika, ki je bila za nekaj let prekinjena, se je lani prvič nadaljevala s Praznikom stekla in svetlobe. Zdi se mi prav, da imamo tudi steklarji svoj dan. Prireditev v dolini pa mi je tudi bolj všeč kot v Gorah, ker je bolj dostopna za vse.

Ker delam v štirirazmenskem turnusu, se prireditve ne morem vedno udeležiti. Letos sem bil po opravljenem nočnem šihu, ob 10. uri že na proslavi, ostal pa sem do poznih ur. Že to pove, da sem se dobro počutil in da mi je bilo všeč. Domiselni zabavni program so zelo popestili plesalke, zabavne igre in drugo. Želim si, da bi jih bilo na našem prazniku prihodnje leto še več, saj se ga bom udeležil, če mi bo le služba dopuščala.

Robert ŠTIHER I., upokojenec

Proslava ob Prazniku stekla in svetlobe je v celoti uspela. Udeležilo se je veliko število delavcev in upokojencev. Iz govorov predsednika sindikata, direktorja in predsednika vlade R Slovenije je vel optimizem, kar me zelo veseli.

Čeprav sem že dolgo v pokoju, mi ni vseeno, kako bo s Steklarno vnaprej. V njej so zaposleni tudi moji otroci, morda bodo nekoč tudi vnuki. Tudi ves program je bil zelo zanimiv, tako podelitev

daril starejšim upokojencem kot nastop plesne skupine, družabne igre, napihovanje balonov s steklarskimi pipami in »karaoke«. Program je spretno povezoval Bogdan Barovič. Fantje in dekleta s podjetja Barbara so se zelo potrudili tudi s postrežbo hrane in pijače. Dobro ste se spomnili tudi glede zbiranja certifikatov za tiste, ki tega še niso storili. Na prireditvi sem se dobro počutil in ostal do večernih ur.

Vera HALZER, upokojenka

Vzdušje na prireditvi je bilo enkratno. Lepa gesta se mi zdi povabilo starejšim upokojencem. Gospod Peitl, ki se je v imenu upokojencev zahvalil za priznanje, je kljub visoki starosti, brez pisne podlage, zbrano in tekoče nagovoril prisotne, tako da smo bili vsi ganjeni. Presunjena sem bila tudi ob otroško prisrčnih nastopih učencev Osnovne šole Hrastnik. Program je zelo popestril nastop plesne skupine.

Zame je bilo to posebno doživetje, ker v živo še nisem videla tovrstnega nastopa. Tudi direktor je bil po uradnem delu polno zaposlen v zabavnem delu, tako da je pokazal, kaj tudi sicer zna, mi pa smo ga videli tudi v luči, ki je toliko ne poznamo.

Na prireditvi sem se resnično dobro in sproščeno počutila, le glasba je bila za moj okus malo preglasna.

PREDSTAVITEV GOSPODARSKIH UKREPOV

Če ne bi prejšnji dan Lojze Peterle odstopil kot zunanji minister, bi bil pogovor v steklarskem gradiču, ki je bil tudi prva predstavitev jesenskih gospodarskih ukrepov, verjetno prvi medijski dogodek tistega dne. Tako pa je moralo gospodarstvo še enkrat dati prednost politiki; vsaj uredniki v vseh dnevnikih medijih so se odločili tako.

Kljub temu je bil pogovor vladne ekipe pod vodstvom predsednika Janeza Drnovška z direktorjem izvoznih zasavskih in steklarskih podjetij zanimiv in odmeven.

V prvem besednem jurišu so direktorji od vlade terjali bolj aktivno podpiranje izvoznikov, tečaj pa po njihovem ne bi smel zaostajati za inflacijo. Samo zaradi tečajnih razlik v Steklarni Hrastnik mesečno izgubijo kar 250 tisoč mark.

Vladna stran je odgovorila, da ta problem dobro pozna, da posreduje, kjer lahko. Brez tega in aktivnosti Banke Slovenije bi vrednost tolarja naraščala še hitreje, saj velika ponudba deviz pomeni stalen pritisk na tečaj. Kljub trdi tečajni politiki namreč izvoz narašča.

Podobno mnenje imajo gospodarstveniki in vlada o dragih kreditih. Sanacija bančnega sistema poteka prepočasi, finančni sektor še ni šel skozi prilagoditve tako kot podjetniški. Konkurenca bank je le navidezna, njihove storitve se dražijo. Država je tu pomagala podjetjem tako, da je pocenila državni denar, do konca leta naj bi v gospodarstvo usmerila še nekaj sto milijonov mark kupnin iz privatizacije, lajša pogoje s podpisovanjem meddržavnih sporazumov.

Naslednji očitek vladi je bil, da do-

Del udeležencev okrogle mize – od leve direktor LB Trbovlje g. Fritz, direktor Zavarovalnice Triglav g. Kus, podpredsednik GZS g. Škoberne, direktor Steklarne Hrastnik g. Binder, predsednik GZS Trbovlje g. Perger, direktor ETI Zagorje g. Bebar.

V prvem besednem jurišu so direktorji od vlade terjali bolj aktivno podpiranje izvoznikov, tečaj pa po njihovem ne bi smel zaostajati za inflacijo, samo zaradi tečajnih razlik v Steklarni Hrastnik mesečno izgubijo 250 tisoč mark.

Vladni predstavniki – predsednik g. Drnovšek, levo g. Kračun, desno minister g. Gaspari.

pušča previsoke plače, da je v podjetjih strošek bruto plač previsok. Vladin odgovor je bil, da je na vrsti znižanje prispevka za brezposelnost, potem pa so rezerve pri prispevnih stopnjah izčrpane, saj se bo problem visokih stopenj za invalidsko in pokojninsko zavarovanje reševal dolgoročno. Dohodkovna gibanja se umirjajo, v radikalno znižanje plač pa vlada ne verjame, niti tega ne bo administrativno po-

čela, saj bi to pomenilo izgubo socialne stabilnosti in delovne motivacije. Zato vlada ne želi slabšati standarda ljudi. Seveda pa to pomeni, da se morajo slovenski proizvodi preseliti v višje cenovne razrede, saj smo z našimi polaćami slabo konkurenčni v nizkih cenovnih razredih.

Podobno mnenje imajo gospodarstveniki in vlada o dragih kreditih.

Vladni možje so gospodarstvenike še pomirili, naj jih nov zakon o carinskih tarifih ne skrbi pretirano, ker ugodnosti ne bodo povsem odpravljene.

Razhod je izzvenel optimistično. Država bo zagotavljala izvoznikom stabilne razmere – tečaj bo vse stabilnejši, posojila cenejša, inflacija v nekaj letih evropska – izvozniki pa bodo vse to zagotovo znali dobro vnovčiti.

Roman Rozina

POSLOVNI UTRIP

Ko se dopusti končujejo, se za Steklarno Hrastnik prične obdobje dinamičnih sejmskih aktivnosti. Tako se je od 27. pa do 31. avgusta odvijal frankfurtski Herbst Messe, od 1. do 5. septembra mu je sledil Macef in nenazadnje zagrebški velesejem od 13. do 18. septembra.

Seveda je bil med tem časom tudi obrtni sejem v Celju, ki pa za Steklarno Hrastnik ni tako pomemben.

Steklarna Hrastnik se je že tretjič udeležila frankfurtskega sejma kot razstavljalet s svojim razstavnim prostorom. Tudi ta udeležba je bila uspešna in je samo potrdila pravil-

nost odločitve za prisotnost na tem sejmu. Za razliko od prvih dveh nastopov smo se sedaj poleg rednega programa oborožili s kopico potencialnih novih izdelkov, ki smo jih na samem razstavnem prostoru tudi predstavili. Z obstoječimi pa tudi novimi partnerji smo analizirali tržno privlačnost predlogov ter možnosti plasmaja posameznih idejnih vzorcev.

Odziv je bil dober, saj si kupci od nas želijo novitet. Tako bodo v začetku oktobra že stekle aktivnosti, da se nekateri izdelki spravijo v življenje.

Obiskali smo tudi Macef, da bi preko razstavljalcev in sortimana, ki

Izkušnje nam kažejo, da je udeležba na sejmi izjemno pomembna in kot instrument prodajne politike dobiva v Steklarni Hrastnik vse večjo veljavo. Hkrati pa je najbolj operativen sistem promoviranja Steklarne Hrastnik in njenih proizvodov v svet.

ga razstavljajo, ocenili pomen tega sejma danes in eventualne možnosti nastopa Steklarne Hrastnik z lastnim razstavnim prostorom. Grobe ugotovitve so sicer, da je leta po obsegu manjši kot frankfurtski sejem, vendar vseeno izjemno pomemben za obvladovanje prodaje na področju romanskega prostora.

Tradicionalna udeležba na našem stalnem razstavnem prostoru na Zagrebškem velesejmu je služila predvsem negovanju poslovnih stikov z našimi hrvaškimi kupci vseh treh programov in zato smo prisotnost zreducirali na tri dni.

Izkušnje nam kažejo, da je udeležba na sejmi izjemno pomembna in kot oblika prodajne politike dobiva v Steklarni Hrastnik vse večjo veljavo. Hkrati pa je najbolj operativen sistem promoviranja Steklarne Hrastnik in njenih proizvodov v svet.

Za program Pogrnjene mize je bil izjemno pomemben dogodek tudi srečanje poslovnih partnerjev iz Slovenije in Hrvaške, ki se je odvijal dan pred Praznikom stekla in svetlobe. Sama udeležba je bila bila presenetljiva, saj so se povabljeni kupci v veliki večini odzvali povabilu. Sam pogovor je potekal v smislu predstavitve strateških ciljev Steklarne Hrastnik v prihodnje, prezentaciji ponudbe Steklarne Hrastnik v relaciji do večjih evropskih ponudnikov in prodajne politike v Sloveniji in Hrvaški v bodoče.

Žal so politične in gospodarske spremembe v Sloveniji in Hrvaški botrovali, da je prihajalo v določenih trenutkih tudi do nesporazumov in težav z našimi slovenskimi in hrvaškimi kupci, zato do podobnega srečanja v takem obsegu ni prišlo že prej. V vsakem primeru je bil prvi korak storjen in tudi kupci so bili mnenja, da so takšna srečanja koristna in služijo boljšemu razumevanju in reševanju problemov. Za konec so si ogledali še našo proizvodnjo namiznega programa, kjer so se mnogi prvič neposredno srečali z avtomatsko proizvodnjo izdelkov Pogrnjene mize in tehnologijo, ki je za to potrebna.

Aleksander Mirt

STEKLARNA

*V spodnjem delu
hrastniške doline,
stoji steklarna že od
davnine.*

*Očetje in matere
tam se potijo,
da si vsakdanji
kruh prislužijo.*

*Pot lije,
srce bije,
iz žarečih peči
se steklo vali.*

*Možje in žene
pogumno žejo trpijo,
in vendar ni jim žal,
ko se na mizi
kozarci zableščijo,
steklarju od radosti
oči zažarijo.*

*Praznik steklarski voščimo zdaj,
obilo vam sreče želimo,
na mizi pa vsaki po svetu vsem,
kozarec steklarne naj sveti se.*

Maja Janjič 5.a

Za program pogrnjene mize je bil izjemno pomemben dogodek tudi srečanje poslovnih partnerjev iz Slovenije in Hrvaške, ki se je odvijal dan pred Praznikom stekla in svetlobe.

Srečanje poslovnih partnerjev Steklarne Hrastnik za namizni program iz Slovenije in Hrvaške v gradu nad Steklarno.

PROGRAM 1995

Sejem Herbst 94 v Frankfurtu, sejem Macef v Milanu, Zagrebški velesejem v Zagrebu ter srečanje poslovnih partnerjev Steklarne Hrastnik za namizni program iz Slovenije in Hrvaške v Hrastniku so za nami. Vsa štiri omenjena pomembna dogajanja za namizni program smo izkoristili za analize ponudnikov in ponudbe in za izmenjavo mislenj o naši ponudbi ter načrtih za naprej. Tako temeljito se do sedaj še nismo lotili programske usmeritve, a je tak pristop edino pravi glede na visoko zastavljene ambicije.

A/ Načelno o ponudnikih in ponudbi namiznega programa – glede na Evropo 94 (Herbst Frankfurt, Macef Milano):

1) Popolna ponudba namiznega programa obsega vse komponente pogrnjene mize (porcelan, jedilni pribori, steklo itd.) Taka ponudba je domena najvišje organiziranih firm Evrope in sveta, saj so nosilci in kreatorji namizne kulture, imajo lastne oblikovalske in razvojne usmeritve za celotno ponudbo (v kontekstu te npr. posebne design krea-

cije za steklene komponente). Steklarne so praviloma dobavitelji steklenih izdelkov tem firmam in to večji del po kreacijah omenjenih firm. – Ti vrhunski ponudniki so npr. sledeče firme: WMF, Thomas, Sabattini, Villeroy & Boch.

2) Ponudba darilnih programov – večji del iz namiznih komponent, pomembna prisotnost stekla (deloma tudi prevladujoča): to so kreatorji idej, generatorji modnih trendov, predvsem pa je njihova prednost v diferenciaciji in izvirnosti, znajo prepričati za nakup tudi tiste, ki sicer ne kupujejo. Praviloma to niso steklarne, pa tudi ne ponudniki kompletne pogrnjene mize. Če izvajamo ekskluzivnega Rosenthala (Studio Line), so to življenjski, torej normalni izdelki, katere obogati dekor, predvsem pa ideja (npr. set izdelkov), ki ga personalizira. Izjemen ponudnik je tu Glass Koch, vse opaznejša pa postaja npr. firma Rastal. – Pomembno mesto zavzema Cerve (dekorater).

3) Proizvajalci steklenih kompo-

nent namiznega programa, tudi delno dopolnjenega z ostalimi komponentami:

– Proizvajalci ekskluzivnih steklenih izdelkov (kristal, kristalin) so običajno tudi ponudniki delno popolnega namiznega programa, so vodilni v designu in tehnologiji stekla, so ekskluzivni (npr. Schott Zwiesel, Spiegelau, J.G. Durand & Cie).

– Vodilne steklarne in njihovi tekmeči so tista najmočnejša sila, ki upravlja z milijonskimi nakladami izdelkov in pokriva najširši tržni segment porabe namiznega stekla. Značilna za njih je programska širina (od kelihov, kozarcev, pepelnikov, sadnih kup, vaz, vrčev, svečnikov itd.); nudijo ravno tiste izdelke, ki jih v široki potrošnji kupci iščejo. Ob tem posvečajo vso skrb designu, tehnologiji, tržnim trendom in promociji svoje blagovne znamke. Praviloma imajo v okviru ponudbe (večinoma iz avtomatizirane proizvodnje) tudi boutique proizvodnjo s posebno blagovno

znamko. Pomembni predstavniki te sfere so Bormioli Rocco, Bormioli Luigi, St. Gobain, Pasabace, Durobor, Libbey.

– Ekskluzivne steklarne (ročna proizvodnja) pa so tiste, ki ponujajo že skoraj umetniške izdelke, gotovo pa gre za izjemne dosežke oblikovanja in tehnologije. So na robu možnega in jih komaj še uvrščamo v spekter namiznega programa. To so steklarne Venini, Kosta Boda, Arabia, Baccarat, Lalique.

B/ Značilnosti ponudbe stekla za namizni program 1994:

1) Sporočilo številka ena: steklo je material, ki ga do danes še nihče ni dokončno eksploatiral. Kot tak ponuja tisoč izzivov oblikovalcem, tehnologom, tržnikom in porabnikom.

2) Aktualne izrazne oblike izdelkov namiznega stekla so pogojene predvsem z avtomatiziranimi tehnološkimi postopki; fassinirajo pa oblike in izvedbe, ki so asociacije na tipično ročno izdelana stekla. Tu je prava tekma med steklarnami; bitko dobivajo tisti, ki so tehnološko, oblikovno in konceptualno močnejši, tudi kapital igra določeno vlogo.

3) Barva je prisotna tako ali drugače – kot akcent izdelku (v barvi stekla), kot dekoracija, kot posebljanje izdelka, serije, izdelovalca (blagovna znamka). Barve so modne (živahne), deloma tudi v domeni posameznih ponudnikov (Bormioli – olivno zelena, itd.).

4) Ni kompletnega ponudnika brez kelihov.

C/ Program Steklarne Hrastnik 1995:

Steklarne Hrastnik je po temeljittem proučevanju ponudbe in povpraševanja, glede na možnosti tehnologije in kapitala ter na osnovi daljnoročne programske politike firme, pripravila sledeče konkretne programe izdelkov za leto 1995:

1) H – 28 – pihano vrteno:

a) serija kozarcev Magnum
b) serija kozarcev Disco (delovno ime)

c) serija kozarcev Golding (delovno ime)

d) serija kozarcev Podravka (delovno ime)

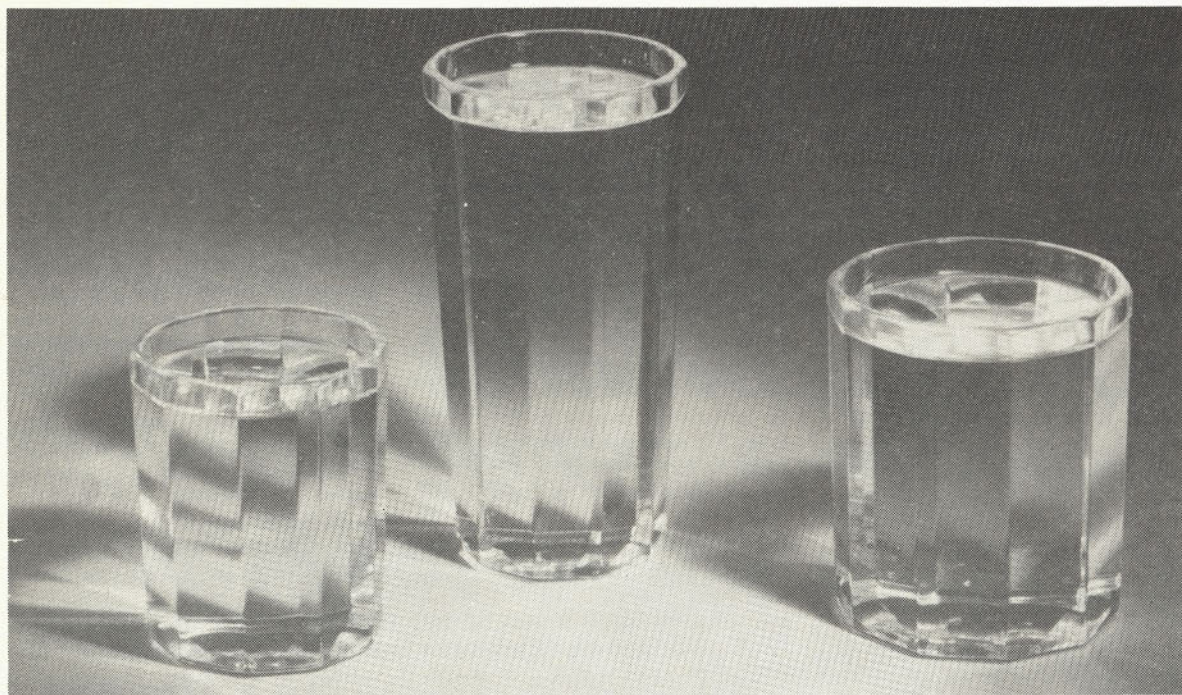
2) H – 28 – čvrsto pihano:

a) serija kozarcev z ledeno strukturo Disco (delovno ime)

3) Stiskalnica:

a) serija kozarcev Brus
b) skodelice (in krožniki) Classico
c) serija kozarcev Stephanie
d) popravljene oblike skodelic in krožnikov Ultra

Slavko Marcen

Nova serija stiskanih kozarcev »Brus« – asociacija na ročno brušene kozarce Steklarne Hrastnik iz začetka 20. stoletja (na fotografiji vzorci iz plexi stekla).

PROTAGONISTI NAŠEGA USPEHA MATIJA KORITNIK

Program pogrnjene mize je v fazi sanacije podjetja doživel največji razmah, saj je bil ravno zagon I-kadne peči ključni dejavnik za uspeh programa. Zagon linij na I-kadni peči je podvojil proizvodne zmogljivosti na programu prešanega stekla. Vam gre glavna zasluga, da ste s svojim znanjem in angažiranjem v celoti izpolnili pričakovanja, tako vseh zaposlenih kot tudi vodstva.

S temi besedami je bilo Matiji KORITNIKU na našem prazniku, 17. 9. 1994 izročeno priznanje v zahvalo za nadpovprečno angažiranje.

Tudi zato smo ga izbrali za pogovor v rubriki Protagonisti našega uspeha.

Profitni center Pogrnjena miza, katerega vodja ste, postaja nosilni steber proizvodnje Steklarne Hrastnik.

Stroj H-28 deluje že 28 let. Marsikdo bi rekel, da je svoje že odslužil... Po remontu v lanskem letu je posodobljen tudi z elektroniko. Kako ste zadovoljni z njegovim delovanjem po tem remontu?

Stroj H-28 je pričel obratovati leta 1966 in na začetku več kot eno leto ni dajal pravih rezultatov, zlasti ker so imeli odgovorni delavci dokaj podcenjujoč odnos do avtomatizacije. Delavce so enostavno prerazporedili iz drugih delovnih mest, brez vsakega poprejšnjega izobraževanja ali usposabljanja, ker »za pritiskanje na prave gumbе to ni potrebno«.

Potrebno je bilo veliko energije, živcev, znanja, pa tudi pomoči tujih strokovnjakov, da smo po dobrem letu ustvarili pogoje za normalno delovanje stroja. Kasneje je Hartford postal zlata jama za tovarno in je s proizvodnjo visoko rentabilnih izdelkov nadomestil ročno proizvodnjo kozarcev.

Stroj je z vmesnimi nihanji vseskozi dajal dobre rezultate. Lahko pa bi bili še boljši, vendar ni bilo nikoli dovolj denarja za kvalitetno izvedbo remontov. Prvi pravi remont je bil izveden šele po osmih letih od zagona stroja, v letu 1974. Proizvodni tega stroja so bili vse do leta 1984 namenjeni v glavnem jugoslovanskem trgu. V tem letu pa smo pričeli sodelovati s firmo SAIVO iz Firenc, kar je prelomnica v celotnem programu namiznega stekla. To pa nam brez izboljšanja kvalitete stekla ne bi uspelo. Tako smo postali zanimivi na evropskih tržiščih tudi z artikli ostalih proizvodnih

linij. Mislim, da danes namiznega programa ne bi bilo, če nam ta preboj takrat ne bi uspel. Tako pa smo bili še veliko pred razpadom jugoslovanskega trga vključeni v evropski trg in za nas njegov kasnejši razpad v letu 1991 ni bil tako pretresljiv.

Po zadnjem remontu v letu 1993, ko je bil stroj posodobljen z elektronskim krmiljenjem, daje stroj še boljše rezultate. Število zastojev je manjše, čas menjav krajši, izdelki so kvalitetnejši. K izboljšanju kvalitete je pripomoglo tudi izboljšanje sistema hladilne vode in zamenjava hladilne peči.

Z rezultati remonta smo lahko zadovoljni, naša naloga pa je, da še razširimo asortiman izdelkov s tega stroja in dosežemo zanje višji cenovni razred.

Eno vaših načel je opiranje na lastno znanje in izkušnje. Zadnja leta se le to vedno bolj uresničuje...

Od firme SAIVO smo poleg zanimivejšega asortimana, izdelanega na stroju Hartford, pridobili tudi določena znanja, ki smo jih aplicirali doma in tako s kvalitetnejšimi izdelki prodrli tudi na ostala evropska tržišča.

Pri ostali tehnologiji v profitnem centru, to je na prešah, pa ni bilo nobenih zgledov. Vse kar smo dosegli, smo naredili sami, z izboljšavami, ki so plod lastnega znanja. Prva preša, ki je pričela obratovati leta 1966, je bila le delno avtomatizirana, saj je bilo odvzemanje še ročno. Eden prvih artiklov so bila zaščitna stekla. Dnevna proizvodnja 10.000 kom je bil že fenomenalen uspeh. Z izboljšavami in inovacijami, mnoge so plod timskega dela, smo posodobili proizvodnjo, prešli na drugačen sistem hlajenja,

posodabljali smo orodja, izbirali kvalitetnejše materiale... Vse to je pripeljalo do izdelkov, s katerimi se lahko postavimo ob bok ostalim evropskim proizvajalcem tovrstnih izdelkov. Prav gotovo pa ne bi uspeli, če se ne bi ob vsem tem izboljšala tudi kvaliteta stekla. Za kvaliteto proizvodnje mora biti dnevno narejenih najmanj 40.000 izdelkov. Mislim pa, da bi vse te rezultate dosegli že prej, če bi imeli delavci več možnosti izobraževanja. Res je, da sem se imel sam možnost dodatno usposabljanje, se seznaniti s tovrstno proizvodnjo po svetu in marsikaj prenesti tudi na domača tla. Za ostale delavce pa je na tem področju slabo poskrbljeno, saj se ne spomnim, kdaj je bil kateri od delavcev s programa namiznega stekla nazadnje na dodatnem usposabljanju.

Zagon 30-tonske I peči je gotovo velik uspeh, ki že daje pozitivne rezultate. V čem vidite največji proizvodno tehnološki napredek pri zagonu te peči?

I peč je bila namenjena proizvodnji kelihov (leta 1974). Zaradi nerenabilnosti je bila ta proizvodnja opuščena. Kasneje pa sta bili nanjo montirani dve avtomatski stiskalnici, na katerih smo delali izdelke iz belega in dimnega stekla (skodelice za kavo, čaj, pepelnike), s katerimi smo zadovoljevali potrebe jugo tržišča.

Leta 1991 smo peč popolnoma obnovili in pričeli z obratovanjem 16-sekcijskega stroja P, ki je delal na programu dimnega stekla. Na žalost pa je delal le od maja do oktobra, ko smo ga bili prisiljeni ustaviti zaradi popolnega kolapsa na jugoslovanskem tržišču. Tako je ostalo do letošnjega leta. Medtem se je

položaj Steklarne na ostalih tržiščih toliko utrdil, da smo začeli razmišljati o ponovnem zagonu te peči. Fiksni stroški so namreč ob obratovanju stroja le za malenkost višji, sedaj pa dosegamo le od 25 – 30 ton proizvodnje. Komerciali je uspelo najti tržišče za te kapacitete. Tudi ta stroj je bil ob remontu posodobljen z elektronskim krmiljenjem. V maju letos je pričel obratovati stroj za proizvodnjo zaščitnih stekel, ki daje izredno dobre rezultate. Ta artikel je postal eden najrentabilnejših v podjetju, kar smo dosegli z lastnim znanjem, z obilico izboljšav in inovacij.

V juliju pa je pričel obratovati tudi prvi stroj iz tandema na P-4. Rabljenega smo kupili v Italiji, ga sami demontirali in ponovno zmontirali ter usposobili. Obstajalo je tveganje, da nam to ne bo uspelo, ker je peč prenizka. Tudi tuji strokovnjaki so dvomili o uspehu. Res je, da ni šlo brez težav, kljub temu pa stroj uspešno obratuje. Ob tem sta bili posodobljeni tudi obe hladilni peči in prešli iz električnega na plinsko gorivo. Namenjen je predvsem za izdelovanje cenejšega in masovnejšega programa za firmo CERVE iz Parme, ki je velik porabnik tovrstnih kozarcev. Naši komercialisti pa so zadolženi, da skušajo najti naročila v cenovno zanimivejšem razredu. V perspektivi pa nameravamo pognati tudi drugi stroj. Za tandem smo se namreč odločili prav iz razloga, da bomo sposobni zadovoljevati tudi kupce z večjimi naročili. Izdelovanje velikih serij je bila namreč naša šibka točka.

Pogovarjala se je
Marinka Anžlovar

Nadaljevanje v naslednji številki

KORENINE STEKLARNE HRASTNIK

Nacionalizacija, poveljna obnova, samoupravljanje Obdobje 1945 – 1959

Leta 1945 je bila Steklarna Hrastnik nacionalizirana. Do leta 1947 je delovala v sklopu slovenskih steklarn, od leta 1947 dalje pa samostojno. Iz Generalne direkcije za steklo v Beogradu so predpisovali planske naloge, od tam so načrtovali tudi – nikoli realizirane – rekonstrukcije tovarne.

Programsko-tržna usmeritev NACIONALIZACIJA

Programska osnova je izhajala iz zatečenega stanja – tehnologije, modelov in znanja zaposlenih. Tako se program predvojne steklarne nadaljuje tudi do leta 1959. To je povsem jasno iz primerjave katalogov iz let 1933, 1939 in 1959. Novost je opalno prevlečeno steklo (okrog leta 1950), ki je pomenilo novo kvaliteto v razsvetljavi – posebej za izvoz, kar se je izkazalo za dolgoročno pravilno odločitev. Tudi sicer se je programsko snovanje začelo že takoj po letu 1950, ko je država začela z decentralizacijo, samoupravljanjem. Program je temeljil predvsem na razvoju potreb v Jugoslaviji in drzno ocenil delež Hrastnika pri steklu na 6400 ton letno – mimogrede, to je bil štiri-

kratni obseg proizvodnje Hrastnika izpred vojne. Taka usmeritev se je izkazala za pravo in njena realizacija je predstavljala osnovo za nadaljnji razvoj Steklarne.

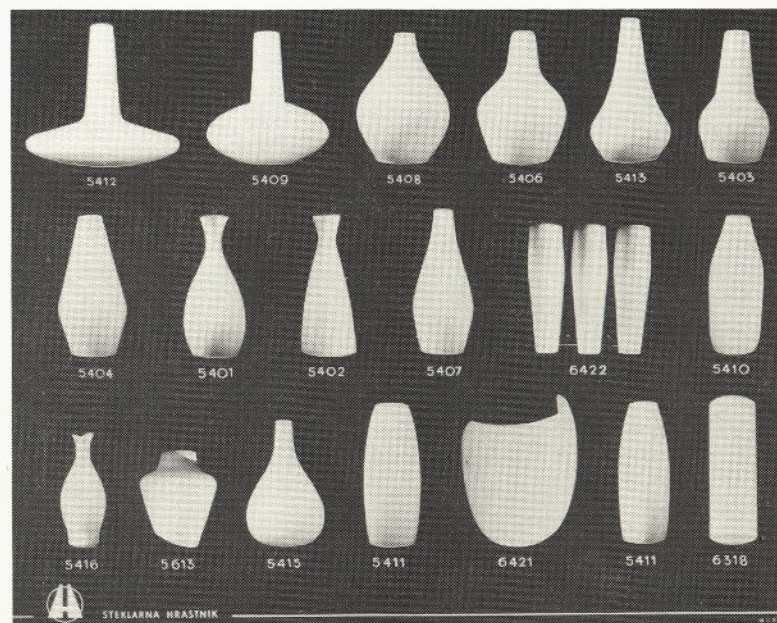
Tehnologija in procesi ROČNO PIHANJE

Obnova steklarskih peči, strojev in priprav je v prvih poveljnih letih pomenila obstoj steklarne. O širšem konceptu rekonstrukcije ni bilo časa misliti. Po letu 1948, ko so porušili stare, neuporabne objekte, je program obnove leta 1952 doživel prvo etapo razvoja: 50 m novega proizvodnega objekta. Potrebni so bili nekateri posegi v prostor: predstavitev ceste in potoka, ki so omogočili poznejše širitve proizvodnje. Projekt investicij iz leta 1955 je predvidel povečanje zmogljivosti, delno mehanizacijo delovnih proce-

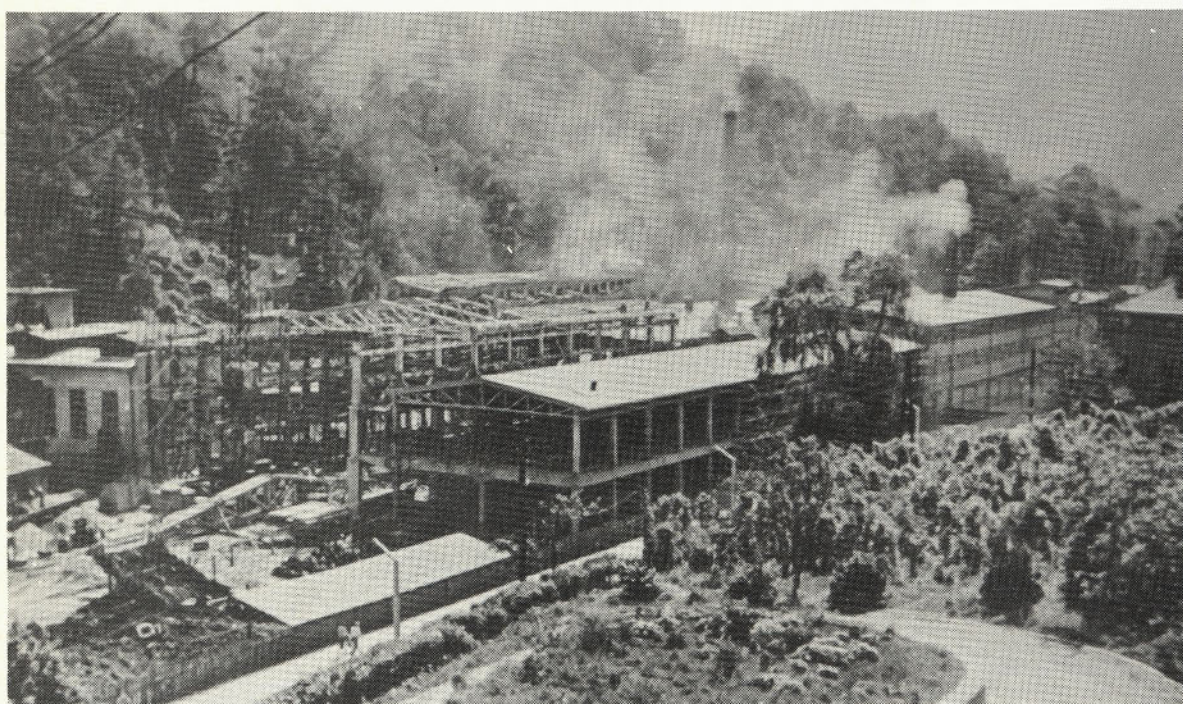
sov in izboljšavo delovnih pogojev. Celotna proizvodnja je namreč še kar slonela na ljudeh (v letu 1959 cca 1380 zaposlenih), osnovna tehnologija je bila še vedno ročno pihanje steklenih izdelkov, delovno

intenzivni pa sta bili tudi dodelavi steklenih izdelkov (brusilnica, dekorirnica). V projektu je sicer zapisano zagotovilo: »Sam tehnološki proces je tako izbran, da omogoča največjo gibljivost v prilagoditvi trga in novim tehničnim dosežkom v izdelavi stekla...« Vendar vemo, tudi iz zgodovine Steklarne Hrastnik, da je gibljivost v prilagoditvi trga ob velikem številu zaposlenih zelo težka, velike potrebe po steklu pa so tokrat botrovale uspehu projekta iz leta 1955 in odprle nove možnosti razvoja.

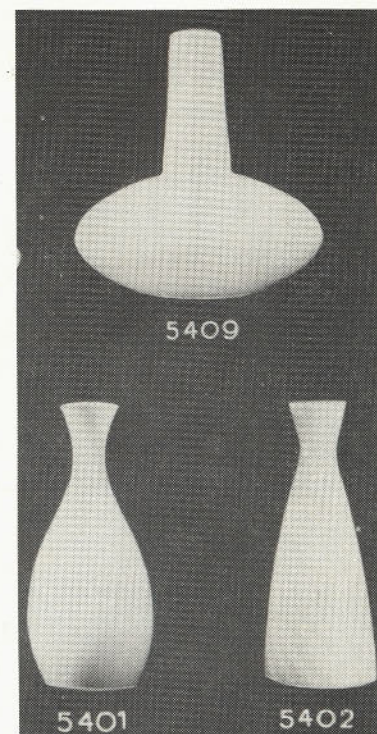
Slavko Marcen

Razsvetljavi program je konec petdesetih let sestavljala velika paleta razsvetljavnih opalnih izdelkov. Sicer je pa v celotnem asortimanu Steklarne Hrastnik bilo več tisoč izdelkov.

Rekonstrukcija je v polnem razmahu (l. 1958) in spreminja podobo tovarne. Ta faza je bila zaključena leta 1960.

Upravni odbor Steklarne Hrastnik izvoljen leta 1959 – pomemben organ upravljanja – poleg direktorja podjetja in delavskega sveta.

Delovno intenzivna dodelava steklenih izdelkov – zgoraj slikarnica, spodaj brusilnica.

ZANIMALO VAS BO

Mesec julij 1994 smo zaključili s 917 zaposlenimi, od tega pa še vedno prevladujejo moški, katerih je 495, nežnejšega spola, torej žensk, pa je bilo 422 (med vsemi zaposlenimi pa so bili 3 pripravniki in 12 delavcev sprejetih za določen čas). Na začasnem prenehanju potrebe po delu delavca (čakanju) je bil še vedno 1 delavec (od 03.03.1994 dalje) in na trajnem prenehanju potrebe po delu delavca (trajnem čakanju) 2 delavki.

V MESECU AVGUSTU IN SEPTEMBRU 1994
nismo na novo zaposlovali.

Delovno razmerje pa je prekinilo 15 delavcev:

SPORAZUMNE PREKINITVE (6 delavcev):

Janez Funkel – strojnik IS, Branko Kalpič, dipl. ing. – raziskovalni inženir, Bojan Knez – rezalec stekla, Janez Brečko ml. in Dejan Pavlovič – oba krogljarja, Branimir Milinovič, pravnik – vodja prodaje dekoriranega stekla

ODHOD V TO (1 delavec):
Zlatko Milič – nabiralec 3

DOLOČEN ČAS (1 delavec):
Primož Pečnik – ključavničar – pripravnik

UPOKOJENI (7 delavcev):
Ivan Durnik – ročni pihalec 1, Konrad Kališnik – ročni pihalec 1, Bojan Pižmoht – izmenski vodja 1,

Radko Tosič – pomožni delavec v invalidski delavnici, Anton Levačič – skladiščnik orodja v kiko delavnici, Marija Putušek – skladiščna delavka (družinska upokojitev), Michael Jovan – pomožni delavec v invalidski delavnici (starostna upokojitev)

Tako smo konec meseca septembra 1994 imeli 902 zaposlena delavca, od tega je 481 moških in 421 žensk (med vsemi zaposlenimi pa je še 1 pripravniki in 3 delavci sprejeti za določen čas).

PRIRASTEK V DRUŽINI pa so dobili:

Vesel in srečen dogodek družinam pa so prinesli sinovi in sicer Arnes očetu Fahriji Čosiču in materi Samiji Pezerovič, Žiga materi Aleksandri Ranzinger in očetu Silvu Čudovanu, Nejc pa očetu Janku Dolinarju in materi Darji Vrtačnik, Uroš očetu Srečku Medvešku in materi Marjeti, hčerka Kaja pa se je rodila očetu Marjanu Žerku in materi Snežani.

POROČILI SO SE:

Na novo in skupno življenjsko pot pa so vstopili Jože Drame in Edita Pogačnik, Renato Klenovšek in Danijela Štojs ter Slavi Kavšek in Martin Novak.

Kadrovska služba:
Slavi Brajer

STEKLARNA PRAZNUJE

V šoli smo spet dobili eno od tistih nalog, ki je na prvi pogled nemogoča. O obletnicah in praznikih otroci težko pišemo. Tokrat je vendarle drugače, ker bom pisala o steklarni, ki je sestavni del mojega življenja, odkar sem na svetu. V njej je bil zaposlen moj stari oče, zdaj pa je v njej zaposlen moj oči, zato naša družina živi z njo. Težko nam je bilo, kadar se je znašla v krizi, njenih uspehov pa smo se veselili. Želim si, da bi po 134. letih tovarna zacvetela in postala eno najmodernejših in najuspešnejših podjetij v Sloveniji, tako da bo lahko dajala kruh še mnogim iz moje generacije.

**VSEM STEKLARJEM OB PRAZNIKU
ISKRENO ČESTITAM!**

Nuša Erman 5.a

KAM S CERTIFIKATOM?

O certifikatih, s katerimi bomo lastninili podjetja, in ki smo jih dobili vsi državljani Slovenije, je bilo napisanega že mnogo. Še posebno v tem času, ko so ustanovljene pooblašene družbe za upravljanje, ki na različne načine nagovarjajo nas vse, da zaupamo prav njim naše certifikate, je govora o tej temi največ. Vsi se nam predstavljajo kot izjemni strokovnjaki, nas prepričujejo, da je naložba samo v njihov sklad za nas najboljša naložba, z najvišjimi donosi, kajti oni bodo že znali v upravnih odborih podjetij priviti »direktorčke«, da bodo izcedili iz podjetij maksimalne dobičke.

Ves ta cirkus okoli certifikatov, ki ga ti managerji zganjajo v tem času, je vsaj kar se mene tiče, že zdavnaj presegel mejo dobrega okusa. Le v katerih uspešnih podjetjih so ti ljudje zasedali vodilne položaje, katera podjetja so vodili in katera podjetja so rešili gotove pogube, da nas danes s takšno samozavestjo prepričujejo o svojih kvalitetah. Lepa obleka, mobilni telefon, lep službeni avto ter sončna pisarna z oblazinjenim fotelom vsaj zame še ni nikakršen dokaz o sposobnosti teh »biznismenov«, ki jih danes lahko gledamo, kamor se obrnemo. Prof. dr. Ivan Ribnikar, redni profesor na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in eden največjih strokovnjakov s področja financ, je v časniku FINANCE v št. 59/1994 napisal aktualen članek na to temo in ga zato objavljamo v celoti.

Lastninsko potrdilo za spomin

Če bi moral komu svetovati, kam naj gre s svojim lastniškim certifikatom (potrdilom), bi mu verjetno rekel, da tega ne vem, da pa vem, kam vse naj ne gre z njim.

Družbe za upravljanje in (pooblašeni) investicijski skladi naj bi se izkazali kot nekaj genialnega, za kar gre zasluga »strokovnjakom« (v ozadju so bili menda tudi tujci), ki so to predlagali, in zakonodajalcu, ki je spoznal genialnost zamisli in jo sprejel.

Če morda razmišlja, da bi svoje potrdilo zamenjal za delnice kakšnega podjetja, mora najprej izločiti tista podjetja, pri katerih je, ali pa bo kmalu, nadzor v rokah tujcev.

Če morda razmišlja, da bi svoje potrdilo zamenjal za delnice kakšnega podjetja, mora najprej izločiti tista podjetja, pri katerih je, ali pa bo kmalu, nadzor v rokah tujcev. Pri tem ni pomembno, ali so tujci večinski lastniki ali ne. Pomembno je samo to, da imajo nadzor, in če ga lahko imajo z nevečinskim lastniškim deležem – pri nas je praviloma tako, da ga lahko imajo, čeprav niso večinski lastniki – tem bolje za tujce. Dodati bi sicer morali, da to velja samo, če tujci niso tako imenovani čisti lastniki ali vlagatelji (za čiste lastnike ali vlagatelje je značilno, da imajo edino korist od lastništva podjetja v dobičku podjetja, ki pa ga morajo deliti z drugimi lastniki), vendar ker čistih lastnikov ali vlagateljev ni in jih tudi verjetno ne bo (koristi od lastništva naših podjetij bodo prek transfernih cen, ki jih oni določijo, izkazovali kot dobiček tam, navadno pri matičnem podjetju, kjer ga ne bo treba deliti z nikomer), dodatek ni potreben.

Zatem mora izločiti tista podjetja, pri katerih bodo večinski lastniki (imeli bodo nadzor v podjetju) v

Zato ne zamenjajte svojega certifikata za delnice nobenega sklada.

podjetju zaposleni delavci in poslovodstvo podjetja. Pričakuje lahko, da se bodo v podjetju zaposleni vedli racionalno, kar pomeni, da bodo poskrbeli (za to je navadno mogoče poskrbeti z lahkoto), da ne bo nič dobička, ki bi ga morali deliti s tistimi zunaj podjetja. Ko tako izločimo tisto, kar moramo, ostanejo verjetno podjetja, ki so drugače problematična. Ne le da nimamo sedanosti, nimajo niti prihodnosti. Zato, kot sklep, ne zamenjajte svojega lastniškega potrdila za delnice nobenega podjetja, če ga ne more-

Pri tem odstotku se moramo malo ustaviti, da bi videli, kako strokovno bo delo, ki ga bodo opravljali tisti, ki bodo upravljali sklade. Če vzamemo, da je bila na primer povprečna realna donosnost lastniškega kapitala v letih od 1920 do 1986 v Veliki Britaniji okrog 7,5-odstotka, da pa bo ta donosnost pri nas nižja in da bodo poleg tega imeli skladi delnice podjetij, ki bodo slabša od povprečja, potem lahko sklenemo, da delničarji skladov (svoje certifikate so zamenjali za delnice skladov), ki se tako lepo oglašujejo, ne samo da ne bodo dobivali nikakršnega donosa, ampak bodo tudi preživljali tiste, ki jemljejo tri odstotke, tako da jim bodo morali pustiti, da bodo jedli njihovo premoženje. Zato ne zamenjajte svojega certifikata za delnice nobenega sklada.

Kaj pa potem napraviti s certifikatom? Obdržite ga za spomin (na njem je na primer lepo napisal sam predsednik vlade, da je to, o čemer govorimo »eden od najpomembnejših procesov naše novejšega zgodovine«), dajte ga kam po naključni izbiri ali pa počakajte, če bo to mogoče, in dajte ta papir zgodovinske vrednosti za kakšne dobrodelne namene. S tem si boste tudi pomirili vest – z vsem tem zgodovinskim ne boste imeli nič.

Razmišljanje prof. dr. Ribnikarja ocenjujem kot zelo racionalno in pragmatično, saj je rezime sledeč: Dobro bodo naložili svoje certifikate samo tisti, ki imajo možnost postati delničarji v svojem lastnem podjetju, ki ga poznajo, mu zaupajo in vidijo v njem perspektivo.

Stojan Binder

te zamenjati za delnice »svojega« podjetja. Zaposleni ste na primer zunaj gospodarstva, v podjetju, ki ne bo »lastninilo«, ali pa sploh niste zaposleni.

To pa seveda ne pomeni olajšanja, ker se boste argumentirano odločili za enega od investicijskih skladov, na kar že ves čas mislite.

Družbe za upravljanje in (pooblašeni) investicijski skladi naj bi se izkazali kot nekaj genialnega, za kar gre zasluga »strokovnjakom« (v ozadju so bili menda tudi tujci), ki so to predlagali, in zakonodajalcu, ki je spoznal genialnost zamisli in jo sprejel. Če pustimo ob strani vprašanje, v katerega od trideset in toliko investicijskih skladov vložite svoje potrdilo, je najprej vprašanje, ali sploh vložiti v sklad ali ne.

Najprej morate vedeti, da gredo vsi stroški oglaševanja za sklade, zasluzki časopisov in televizije na vaš račun. Takoj ko boste na primer prinesli potrdilo, vam bodo odtegnili pet odstotkov. Ker bodo skladi vodili – kaj naj se vodi v zaprtim investicijskem skladu, ni znano, visoko strokovne gospe in seveda tudi gospodje, jim ne gre samo za velik zaslužek (opravljali bodo družbeno zelo pomembno delo), ampak mora biti primerno tudi delovno okolje, da bodo lahko razmišljali in odločali v korist državljanov – posrednih lastnikov podjetij. Zato naj bi jim šli trije odstotki na leto, to je po 12.000 tolarjev od vsakega »polnovrednega« certifikata.

STEKLARNA

Sveti se že iz peči,
tisoč delavcev hiti,
energije dosti imajo vsi.

Kozarcev mnogo steklar naredi.
Letos se jim bodo izšli,
avgustovski načrti vsi.

Radostni pa niso vsi,
plača prav visoka ni,
a preživijo vedno prav vsi.

Maja Šeško 5.a

Nagradna križanka

	STEKLARNA HRASTNIK	SKALA V MORJU	PEVKA PRODNIK	VITICA, VINSKA TRTA	ANGLEŠKI PISATELJ (HAMMOND)	OTROŠKO VOZILO	PRISTA- NISCE V GANI	STEKLARNA HRASTNIK	KRIŽANEC MED OŠLOM IN KOBILO	DRŽAVA V INDIJI	DEL KNJIGE	VMESNA STENA. ALTANA	OP. PEVKA PUSAR- JERIC	STRANSKI DEL TELE- SA, LADJE	FILMSKA IGRALKA GARDNER
		KDOR IGRA NA CELO							VELIKA NADZEMNA GROBNICA V STAREM EGIPTU						
		PREBIVAL- KA EMONE							ANGLEŠKI IGRALEC (PETER)						
		GRŠKA MEŠTNA HIŠA							PRISTA- NISCE NA CIPRU						
STEKLARNA HRASTNIK	ZEMELJSKI TEČAJ	MLEČNI IZDELEK MAKE- DONSKO KOLO		PRISTAŠ CENTRA- LIZMA	CELJSKA TOVARNA IGRALKA KISIC			JAP. NABI- RALKA BISEROV OBOROŽEN NAPAD				SLOVENSKI PROTESTAN. PISATELJ (JURIJ)	ZAREZA PRI SODU	KRAŠKO VIŠAVJE NA JUGOZAH. HRVATSKE	GLAVNO MESTO STARE BA- BILONIJE
PASA- ŽIRKA					PRITOK SAVE PRI MEDVODAH				ROMAN VLADI- MIRJA BARTOLA	MESTO V ZAMBIJI					
ELEKTRIN BRAT					VSAK VODORAVEN POD V TRUPU LADJE, PALUBA	IME TREH PERGAMSKIH KRALJEV SL. FILOZOF (VOJAN)					PRVI RIMSKI ZALOŽNIK				
VODNA LEPOTNA RASTLINA					SKUPINA DIVJIH PRAŠICEV						TRAVNIK OB VODI STEFAN ZWEIG				
STEKLARNA HRASTNIK	KAMEN Z AVALE	SVILEN TRAK ZA REDOVE NRAVNOST, ZAVEŠT			RAZVALINA, PODRTIJA MORSKI O- ŽIGALKAR					NEPRIJE- TEN DUH ROMUNSKI GLASBENIK (GEORGE)					
LJUBITELJ				SL. KARIKA- TURIST (BOŽO) GL. MESTO SENEGALA			VRIVANJE BESED KLAVEC ŽIVINE						FR. IZDE- LOVALEC KLAVIRJEV (SEBASTIAN)	HUDIČ ZLODEJ	KLADA ZA SEKA- NJE DRV
VATROSLAV OBLAK		RUS. SKLA- DATELJ (ANATOLIJ) SLIKARSKI ČOPIČ				OTOČEK PRI PAGU GLOBOKA NEZAVEŠT					PREIZKUS ZNANJA				
SLOVENSKI PREVA- JALEC (ANDREJ)				RIMSKI HIŠNI BOG		SLOVENSKI PEŠNIK (DRAGOTIN) DOLINA NA KOROŠKEM					PERZIJA ORGAN VIDA				
NEMŠKO-AV- STRIJSKI SLIKAR (KONRAD)				BAJESLOV- NI PRVI LETALEC				AVTOR: KARL DREMEL EDGAR DEGAS	VEČDELNA SKLADBA ZA KLAVIR						
NEMŠKO ŽENSKO IME				HERODIA- DINA HČI, JUDOVSKA PRINCESA ZVEPLO				LUTROV NASPROTNIK (JOHANN)					ZORANA ZEMLJA		
ZMIKAVT				OBOROŽEN ČUVAJ				DVOŠPEV, DUET				SPODNJA PLOSKEV POSODE			

Direktor zaloti novega uslužbenca, kako dremlje za pisalno mizo. »Vi ste pa novi, ne?«, mu reče, »koliko časa ste pa že pri nas?« »Tri dni.« »No, moram reči, da ste se zelo hitro vživeli.«

* * *

Napis v mesnici:
PRODAJAMO ŽIVE ZAJCE.
CENJENIM STRANKAM
ODREMO KOŽO TAKOJ!

* * *

Gustelj je prinesel dekletu lep šopek vrtnic. Dekle je navdušeno nad darilom, v trenutku se sleče, leže na posteljo, da noge narazen in reče: »Gustelj, to je za rože!«. Gustelj se začudi: »A nimaš vaze?«

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 6.500,00 tolarjev, in sicer:

1. nagrada 2.000 tolarjev,
 2. nagrada 1.500 tolarjev,
 - tri nagrade po 1.000 tolarjev.
- Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, Cesta 1. maja 14, 61430 HRASTNIK, do 28. 10. 1994.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v STEKLARJU št. 6-7/1994 smo dobili 52 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada (2.000 tolarjev): Silva Rojko

2. nagrada (1.500 tolarjev): Igor Gošler
- Nagrade po 1.000 tolarjev pa prejmejo: Anica Klenovšek, upok., Marija Bekavac, upok., Jože Rojko

Rešitev križanke iz prejšnje številke

VODORAVNO: sto, past, sprat, steklarne, Moira, zaključena, Leon, sarma, loden, Etna, Korab, Ohm, nart, MI, Abano, volk, Iasi, os, Ilka, Eames, afrikata, Raec, Slaki, Nekrasov, okli, Te, alet, T.A., Ana, Jarc, ribe, Ira, baraka, ant, lek, rast, ole, ideja, palačinka, Kolubara, dama, retor, sreda, arborin, tlaka.

(K.D.)

Steklar – glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen, Vili Petrič in Alojz Šmagelj.

Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek.

Fotografije: Branko Klančar.

Lektor: Herta Erman.

Grafična priprava in tisk: Formatisk Ljubljana.

Naslov uredništva: Steklar, Hrastnik, C. 1. maja 14, tel.: 0601 42 006.

Po mnenju urada za informiranje pri vladi Republike Slovenije (št. 23/32-934) z dne 25. 1. 1993 je glasilo proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.